

SIGNALENBUNDEL 2011

“Everything that can be counted does not necessarily count; everything that counts cannot necessarily be counted.” (Albert Einstein)

INHOUD

INHOUD	3
VOORWOORD	7
SIGNALENBUNDEL 2011	8
SIGNALEN OVER WONEN EN HUREN	8
De gevolgen van het tekort aan betaalbare kwalitatieve huisvesting	8
Huursubsidie	8
Controle op geschikt maken van woningen	9
Dubbele huur	9
Rationele bezetting van sociale woningen	9
Sociaal wonen voor alleenstaanden	10
Sociale leegstand	10
Kortere inschrijvings(was)lijst?	10
Sociaal Verhuurkantoor: het mag iets meer zijn	11
“Alleen zij die inzicht hebben in hun energieverbruik, kunnen dat reduceren” ...	11
Kwaliteitsparadox in huisvesting	11
Geen echtscheiding, geen woning	12
Nieuwe regels dreigen de sociale marktprijzen te verhitten	12
Prijsstijgingen voor bewoners van de ex-stadswoningen	13
De torens van Rabot	13
Ontmoetingsruimte in de sociale hoogbouw	13
Woonbegeleiding op maat	13
Automatische huurprijsstijging	14
De stijgende hulpkost van de zoektocht naar betaalbare woning	14
Discriminatie op de huisvestingsmarkt breidt uit	15
Onvoldoende controle op toepassing van de huurwetgeving	15
Huurwaarborgfonds – Steun voor VVSG initiatief	15
Meer weigeringen bij domicilieaanvragen	16
Opruiming van vervuilde woningen	16
SIGNALEN OVER DAK- EN THUISLOOSHEID	17
Proactief informeren	17
Nachtopvang voor gezinnen met kinderen	17
Tussen dag- en nachtopvang:	17
Nachtopvang	17
Medicatierouw bij daklozen	18
SIGNALEN OVER ASIEL EN MIGRATIE	19
Begrijpe wie nog begrijpen kan	19
Basisvoorzieningen	19
Bereikbaarheid van het loket migratie	19
Gezinshereniging begint in het land van herkomst	19
Juiste informatie schept juiste verwachtingen	20
Lange asielpcedures	20
Het profiel van de asielzoekers	20
Het profiel van de asielzoekers (2)	20
Nederlands leren	21
Sociale tolken zijn geen juridische tolken	21

Structureel tekort aan tolken, maar Ba-bel bouwt af	21
SIGNALLEN OVER WERK	22
Trajectbegeleiding en -opvolging	22
Focus op uitstroom leidt tot uitstoot.....	22
Vrijwilligerswerk	22
Discriminatie op naam.....	22
Verouderde vacatures.....	23
Uitsluitende aanwervingprocedures	23
Werknemers dupe van valse contracten, werkgevers buiten schot?.....	23
SIGNALLEN OVER ZORG, OPVANG EN BEGELEIDING	24
Opname onder voorwaarden.....	24
De schijnbare rekbaarheid van een “noodsituatie”	24
VAPH – Ouderenzorg: verkokering van hulp.....	24
Vrijwillige hulp rond agressie.....	25
Schurft behandelen op eigen kosten.....	25
Geen ouderzorg in de jeugdzorg.....	26
Bereikbaarheid van de Sociale Dienst bij de Jeugdrechtbank	26
De norm en de tekorten in de kinderopvang	26
Tinkelbel.....	27
Van hulpvraag naar hulpaanbod	27
Uitsluiting bij de Vlaamse Zorgverzekering:	27
Oppas voor bejaarden: wachtlijsten	27
Opvoedingsondersteuning	28
Het bezoekrechten van kinderen.....	28
SIGNALLEN OVER ONDERWIJS, LEREN EN ONTPLOOIING	29
Afwijkingen op de inschrijvingsprocedure	29
Hoge kosten voor beroeps-, technische- en kunstopleidingen	29
SIGNALLEN OVER JUSTITIE – JURIDISCHE ZAKEN	30
Bewindvoering.....	30
Detentiebeheer	30
Bijstand van juryleden	30
Bijstand van de familie van de beschuldigde/dader	31
Bijstand van getuigen.....	31
Nog geen oplossing voor geïnterneerden	31
SIGNALLEN OVER GEZONDHEID	32
Medische hulp aan illegalen	32
Medische hulp aan illegalen (2).....	32
Medische hulp aan nieuwe EU-burgers	32
Medicatie is geen dringende medische hulp	32
Dronken heb je minder rechten.....	32
Zwaardere profielen buiten de geestelijke gezondheidszorg.....	33
Dringende GGZ consult	33
Centrum Geestelijke Gezondheidszorg.....	33
Bereikbaarheid van controle-arts.	33
Vereenzaming.....	34
Hospitalisatieverzekering versterkt de dualisering	34
Nieuwe trends in illegale drugs	34
Nieuwe trends in legale drugs	34
Toegankelijke tandzorg	35

SIGNALLEN OVER FINANCIËN EN SCHULDEN	36
Onduidelijke facturatie, ondermaatse helpdesk.....	36
Inkomensgerelateerde tarieven voor openbaar vervoer	36
Energie-uitsluiting.....	36
Budgetmeter levert u elektriciteit aan de hoogste prijs.....	36
Sensibilisering allerhande schulden en kredietverleningen.	37
Schuldenpreventie en budgetopvoeding op school.....	37
DIVERSE SIGNALLEN	38
Gooi het eten maar weg.....	38
Gooi het eten maar weg (2).....	38
Schending van de kinderrechten.....	38
Laatavond openbaar vervoer	39
Ons Clubhuis.....	39
Klik op onze website voor meer informatie.....	39
BESLUIT.....	41
BIJLAGE 1	42
BIJLAGE 2.....	44
BIJLAGE 3	45
FEEDBACK RAPPORT 2010	46
Reactie van VVSG	46
Reactie van POD M.I.	46
Reactie van de Gentse Gezondheidsraad.....	46
Over de bereikbaarheid van de Zelfmoordlijn.....	47
Co-ouderschap is geen drempel meer voor een sociale woning.....	47
CONTACTGEGEVENS	48
DANK.....	49
CONTACT BIJ DE CEL LSB GENT	49

VOORWOORD

Voor u ligt een nieuwe signalenbundel.

Wij hopen dat u het statuut van deze bundel juist inschat: het is een product van intersectorale samenwerking in Gent, een werkdocument voor beleidsontwikkeling (lokaal, Vlaams en Federaal, privaat én publiek), een open uitnodiging tot samenwerken aan oplossingen voor mensen. Niet als een to do lijst of memorandum.

De partners zijn, in vergelijking met vorig jaar, verder uitgebreid. Aan deze bundel werkten mee: De Gentse Centra Algemeen Welzijnswerk, Samenlevingsopbouw Gent, Intercultureel Netwerk Gent, vzw JONG, de 8 Gentse Wijkgezondheidscentra, De Sloep, De Gentse KRAS-diensten, de Gentse Dienst Straathoekwerk, de Gentse Gezondheidsdienst, OCMW Gent en Welzijnsoverleg Regio Gent.

Ook de interesse in onze werking groeide verder. Na de publicatie van een opgemerkt artikel in VVSG Lokaal¹, kwam er ook interesse van andere steden en provincies om met gelijkaardige processen te starten. We stelden onze signalenbundel voor bij organisaties, op overleggen, op directieteams en het managementteam van de Stad Gent. We ontvingen heel wat positieve reacties op deze bundel, zowel op inhoud als op het procesverloop. De voorzitter van de POD Maatschappelijke Integratie, dhr. Van Geertsom, vond dat er “zeker inspiratie voor wetgevend werk” in zat.

Met een aantal signalen gingen organisaties ook aan de slag. Zo wordt er sinds vorig jaar tussen het Centrum ter Preventie van Zelfdoding met de Gentse Gezondheidsdienst rond rekrutering en opleiding van vrijwilligers samengewerkt om de Zelfmoordlijn nog beter bereikbaar te maken. Meer hierover in het hoofdstuk Feedback.

We ervaren wel dat het niet eenvoudig is om de feedback op de bundel te traceren. We horen dat hij breed verspreid geraakte en dat hij invloed had op het beleid van organisaties en besturen, maar meetbaar is dat allemaal niet.

Opvallend was de recente reactie van een deelnemer aan een overleg in Antwerpen. Zij benijdde vooral de stijl en de sfeer waarin de Gentse Signalenbundel opgemaakt is: “geen ideologisch memorandum, maar een uitnodiging”.

De LSB Werkgroep Signaleren

1 Gebundeld signaleren geeft krachtige impulsen – VVSG Lokaal, 16 oktober 2011

SIGNALENBUNDEL 2011

SIGNALEN OVER WONEN EN HUREN

De gevolgen van het tekort aan betaalbare kwalitatieve huisvesting

Signaleren dat er een nijpend tekort is aan betaalbare, kwalitatieve huisvesting is als een open deur intrappen. Het aanbod op zowel de privé- als sociale woonmarkt is de laatste jaren verder onder druk komen te staan. De koop- en huurprijzen op de privé-markt blijven stijgen. De wachttijden voor sociale huisvesting in Gent zijn zeer lang.

Deze tekorten veroorzaken ook een stijgende maatschappelijke kost:

- Mensen verblijven langer in een opvangcentrum omdat ze geen geschikte woning vinden.
- Mensen blijven langer in een opvangcentrum voor daklozen dan eigenlijk nodig is, omdat ze na 6 maand dakloosheid prioritair kunnen worden toegewezen.
- Mensen blijven wonen in ongezonde huizen, omdat er geen alternatieven zijn.
- Mensen gaan structureel kraken
- Mensen maken schulden, moeten besparen op gezondheidszorg en vrije tijd, ...
- Mensen gaan samenwonen maar verliezen daardoor een deel van hun uitkering
- Mensen die een slechte woning huren, gaan minder klagen uit vrees om uit huis gezet te worden bij onbewoonbaarverklaring
- ...

Huursubsidie

De wet voorziet dat huurders, wanneer ze uit een onbewoonbare of ongeschikt verklaarde woning verhuizen naar een woning, een huursubsidie kunnen krijgen. Wanneer ze echter, bij gebrek aan beter (betaalbaar aanbod), naar een woning verhuizen waar nog een aantal gebreken aan zijn, dan moet deze woning eerst conform gemaakt worden om huursubsidie te kunnen ontvangen.

De huursubsidie is namelijk bedoeld als stok achter de deur om de 1ste woning conform te krijgen. Gebeurt dat wel, dan wordt woning 1 als transitwoning beschouwd, en is er geen probleem. Maar als de huurder toch verhuist zonder dat de 1ste woning conform is gemaakt, verliest hij of zij het recht op de huursubsidie. Daarenboven is dit recht beperkt in de tijd.

We worden geregeld geconfronteerd met casussen waar huisbazen niets ondernemen.

Navraag bij de Vlaamse Administratie Ruimtelijke Ordening, Huisvesting en Monumentenzorg (AROHM) bevestigt dit signaal. AROHM laat wel weten dat ze dit proberen op te volgen bij verhuurders. Wanneer een huurder minder dan 6 maanden in de woning verblijft en toch nog wil verhuizen, kan dit. Dit wordt dan als een transitwoning bekeken.

Navraag bij de Huurdersbond bevestigt dat het signaal ook daar gekend is. Ze begeleiden huurders zo veel mogelijk om de nodige herstellingswerken af te dwingen bij de verhuurder.

Controle op geschikt maken van woningen

In Gent blijkt dat 16.000 woningen (15%) getypeerd werden als “slechte woningen”. Hierdoor heeft Gent het hoogste aandeel slechte woningen in Vlaanderen.²

Voorals de kwaliteit van private huurwoningen blijft ondermaats. Deze kunnen onbewoonbaar verklaard worden, maar veel huurders laten na om klacht in te dienen, omdat ze vrezen om zonder woning te eindigen. Bij een onbewoonbaarverklaring is Gent verplicht om te herhuisvesten.

Gezien het tekort aan (nood)woningen, wordt er meer ongeschikt in plaats van onbewoonbaar verklaard, zodat bewoners toch niet op straat zouden komen te staan. In die situatie kan het gezin blijven wonen, maar is de eigenaar verplicht verbeteringswerken uit te voeren. Sommige eigenaars blijken dit echter nodeloos te rekken.

Dit zou strenger gecontroleerd moeten worden. We merken steeds meer situaties waar mensen jaren in ongeschiktheid blijven wonen en waar de eigenaar zoezegd aan het werk is, maar dit niet ernstig aanpakt. De eigenaar houdt zo de wooninspectie op een afstand, maar de huurder blijft soms jaren in een ongezonde situatie wonen.

Dubbele huur

Wanneer iemand van een privé-woning naar een sociale woning verhuist, komt het vaak voor dat er door de late melding van de toewijs van de sociale woning een overlapping van huur is. Hierdoor moeten deze mensen soms tot 3 maanden dubbele huur betalen.

Rationele bezetting van sociale woningen

De lange wachtlijsten in de sociale woningmarkt zijn al meermaals aangekaart. Eens iemand echter een sociale woning toegewezen kreeg, kan men daar blijkbaar voor altijd blijven wonen, ongeacht de wijzigingen in de gezinssituatie.

We begrijpen dat dit geen gemakkelijk onderwerp is, maar we willen een aantal gevolgen hiervan duiden:

- Oude mensen blijven soms in te grote woningen wonen die niet aangepast zijn aan hun noden (bvb. moeten bed op gelijkvloers installeren omdat ze geen trappen meer op kunnen).
- Mensen die om persoonlijke of gezondheidsredenen een ander sociaal appartement nodig hebben (bvb. omdat ze geen trappen meer mogen of kunnen doen, gezinsuitbreiding, ...) moeten erg lang wachten op een nieuw appartement.
- Woningen voor grote gezinnen komen niet vrij.

² Gent in cijfers 2007, een omgevingsanalyse – Stad Gent, Departement Stafdiensten, Dataplanning en Monitoring (p.77)

Sociaal wonen voor alleenstaanden

Voor alleenstaanden met een leefloon zonder kinderen is het zeer moeilijk om een woning of zelfs een studio te vinden. Omdat ze geen partner hebben, zijn hun kansen op een sociale woning ook zeer klein.

We merken dat dit een groep is die vaker het slachtoffer worden van huisjesmelkers. Het is echter niet vanzelfsprekend om dit melden bij Dienst Wonen, want dan dreigen ze op straat terecht te komen zonder perspectief op een alternatief.

Sociale leegstand

Gent kent een grote leegstand van woningen. Er is echter ook veel leegstand van sociale woningen. Een aantal zullen ongetwijfeld op renovatie wachten, maar de cijfers tonen toch een verontrustende trend, vooral gezien de stijgende nood aan sociale huisvesting.

	Leegstand in sociale huisvesting [aantal]	percentage leegstand binnen sociale huisvesting
2004	696	5,6
2005	714	5,7
2006	822	6,5
2007	925	7,3
2008	902	7,1
2009	957	7,5
2010	1026	8,1

Bron: VMSW

Kortere inschrijvings(was)lijst?

De hoge administratieve drempels tot inschrijving op de wachtlijst voor sociale huisvesting werd al in vorige signalenbundel beschreven³. Ondertussen worden er informatiesessies georganiseerd over de administratie bij inschrijving.

We stellen vast dat kwetsbare groepen nog te vaak niet op de wachtlijst geraken. Ze vallen alsnog uit de boot omdat ze niet in orde geraken of blijven met hun papieren. Ze vinden ze niet terug of ze geraken niet bij de diensten die hen aan papieren kunnen helpen.

Kan de Kruispuntbank Sociale Zekerheid hierin geen rol spelen?

3 Zie ook Signalenbundel 2010: "Inschrijvings(was)lijst" – p.9

Sociaal Verhuurkantoor: het mag iets meer zijn

Er zijn 2 Sociale Verhuurkantoren (SVK) in Gent.

SVK is een zeer waardevol instrument in de empowerment van mensen op het gebied van wonen. Het biedt een effectief antwoord op discriminatie op de huurmarkt⁴, huisjesmelkerij en de soms exuberante huurprijzen die gevraagd worden. Daarenboven haalt het Sociaal Verhuurkantoor de soms onstabiele relatie tussen huurder en verhuurder uit elkaar: het SVK bemiddelt tussen huurder en verhuurder.

Het is dan ook frustrerend om vast te stellen dat uit navraag bij het SVK van OCMW Gent blijkt dat er op 31/12/2011 meer dan 1300 kandidaten aangemeld waren voor slechts 104 SVK wooneenheden.

Wie nu zijn opzeg krijgt als huurder bij een Sociaal Verhuurkantoor (bv. omdat de eigenaar de woning wil bewonen), kan zo goed als onmogelijk muteren binnen het SVK, wat in de huidige woonmarktsituatie een verhoogd risico op dakloosheid betekent.

“Alleen zij die inzicht hebben in hun energieverbruik, kunnen dat reduceren”.

ISTA is de maatschappij die in opdracht van een aantal sociale huisvestingsmaatschappijen de individuele warmtekostenverdeling beheert. Afhankelijk van de keuze van de huisvestingsmaatschappij, factureert ISTA rechtstreeks naar de klant of naar de sociale huisvestingsmaatschappij, die dan zelf een factuur opmaakt voor de sociale huurders.

- De facturen die ISTA opmaakt zijn complex. Er zijn dan ook heel wat klachten over de onduidelijke afrekeningen die ISTA stuurt. We voegen in bijlage een voorbeeld.
- Rekeningen worden vaak heel laat doorgestuurd (soms tot twee à drie jaar na het effectieve verbruik). Dit geeft problemen, aangezien de rolatie in huurders sneller gaat.

Wanneer dit aangekaart wordt, verwijzen huisvestingsmaatschappij en ISTA naar elkaar. Voor klanten schept dit nog meer onduidelijkheid.

Kwaliteitsparadox in huisvesting

Geregeld worden er woningen in een erbarmelijke staat aan kandidaat huurders aangeboden (uitgeleefd, beschimmeld, slecht onderhouden).

Nochtans is er een strenge controle op de staat van het pand. Wanneer mensen uit de woning gaan, krijgen ze geregeld nog hoge facturen voor herstellingskosten. Veelal zijn deze kosten discutabel (eigenlijk ten koste van de verhuurder, gewone slijtage, ...) maar opvolging duurt lang en mensen betalen vaak “om er van af te zijn”.

4 Signalenbundel 2010 (p. 8) – “Discriminatie op de woonmarkt”

Toch vinden wij deze twee zaken moeilijk met elkaar te rijmen: de mensen die uit de woning gaan, krijgen facturen om de woning “in de oorspronkelijke staat te herstellen” terwijl de nieuwe huurders toch een uitgeleefd pand betrekken.

Mensen een goede “staat van bevinding” leren opmaken, zou al heel wat kunnen vermijden. Dit probleem komt voor in de private, maar ook in de sociale huisvesting.

Een persoon kreeg na verhuis uit zijn oude sociale woning een factuur van 1860 euro aan herstellingskosten (schimmelwerende verf, te vervangen kranen,...). Hij stapte naar de Huurdersbond en startte een procedure. Nu blijkt dat er slechts 306 euro ten laste is van de ex-huurder... Dit verhaal sleepte 3 jaar aan en is geen geïsoleerd geval.

Geen echtscheiding, geen woning

Wanneer mensen een sociale woning hebben met een partner, kunnen zij zich niet als alleenstaande kandidaat sociale huurder inschrijven. Dit kan pas wanneer de partner afstand doet van zijn recht op de sociale woning of wanneer er bewijs bestaat dat de echtscheiding opgestart is bij de rechtbank van 1ste aanleg. In de meeste gevallen wil dit zeggen dat een inschrijving onmogelijk is.

Deze procedure bestaat om domiciliefraude tegen te gaan.

Voor vrouwen die op de vlucht zijn van hun partner (bvb. in kader van intrafamiliaal geweld) is dit echter een ernstige belemmering van hun vooruitgang. Zij kunnen zich niet inschrijven in een sociaal verhuurkantoor of sociale huisvestingsmaatschappij, aangezien vrouwen in een vluchthuis meestal een procedure “dringende en voorlopige maatregelen” bij de vrederechter starten.

SVK Gent liet hierover weten dat dit formeel klopt, maar dat zij hier een uitzondering op de regels willen overwegen.

Nieuwe regels dreigen de sociale marktprijzen te verhitten

We vrezen voor sterke prijsstijgingen door nieuwe prijsberekening. Momenteel wordt de basishuurprijs of zogenaamde marktwaarde enkel aangepast aan de gezondheidsindex. Maar in de toekomst wil men die basishuurprijs mee laten evolueren met de reële evolutie van de private huurprijzen wat uiteraard zal resulteren in een scherpere stijging van de basishuurprijzen.⁵

Voorheen was sociale huur een waarborg voor toegang tot wonen voor kwetsbare groepen. Door de stijging van de prijzen op de privé-markt in Gent, dreigt dit weg te vallen en zullen in de toekomst de prijzen van sociale huur mee stijgen.

5 Besluit goedgekeurd door de Vlaamse regering op 28/10/2011 – <http://www.vob-vzw.be/HB/SocialeHuur/tabid/163/Default.aspx>

Prijsstijgingen voor bewoners van de ex-stadswoningen

Gent heeft geen eigen sociale woningen meer. Zij werden opgenomen in de fusie met de sociale huisvestingsmaatschappij WoninGent.

Bovenop de prijsstijgingen door de nieuwe berekeningswijze van de huurprijs (zie signaal hierboven⁶), zullen de bewoners van de ex-stadswoningen extra kostenstijgingen moeten verwerken: zo zullen een aantal zaken, die vroeger door de Stad werden betaald (zoals onderhoud openbaar groen en de waterfactuur) door de huurders moeten betaald worden. Ook de Stedelijke huurtoelage valt weg.

Al deze prijsaanpassingen zullen in 3 jaar afgewerkt worden. Wij zien nu al problemen ontstaan.

De torens van Rabot

We stellen vast dat er opvallend veel psychisch kwetsbare mensen in de torens van Rabot wonen. Afgezien van de samenlevingsproblemen dat dit gebrek aan sociale mix met zich meebrengt, vinden we het opmerkelijk dat er nog mensen naar die torens doorverwezen worden, aangezien ze allemaal worden afgebroken.

In 2012 gaat toren 1 tegen de grond, in 2016 toren 2 en 2018 toren 3. De planning is duidelijk, maar wat er met al die mensen gaat gebeuren, veel minder. Heel wat mensen zijn ongerust.

Ontmoetingsruimte in de sociale hoogbouw

Bewoners van sociale hoogbouw hebben nood aan een bewonersruimte om allerlei activiteiten in te organiseren. Momenteel zijn er in Gent maar weinig van deze ruimtes ter beschikking. Sociale Huisvestingsmaatschappijen zouden in residenties met veel sociale woningen een bewonersruimte kunnen voorzien per bepaald aantal bewoners.

De ontmoetingsruimte “019” in de torens van het Rabot heeft al meermaals bewezen dat dit op een positieve manier ten goede komt aan de gemeenschap, de bewoners en de wijk.

Woonbegeleiding op maat

Sociaal zwakke mensen, maar ook (ex-)psychiatrische patiënten komen vaak in sociale huisvesting terecht waar weinig of geen woonbegeleiding op maat voorzien is.

Nochtans bestaat er een goed werkend aanbod van OCMW Gent (zie ook signalenbundel 2010).

6 Signalenbundel 2011: “Nieuwe regels dreigen de sociale marktprijzen te verhitten”

Automatische huurprijsstijging

Een Sociale Huisvestingsmaatschappij gaat er automatisch van uit dat een kind, ouder dan 26, een leefloon ontvangt. Dit bedrag wordt dan automatisch meegenomen in de berekening van de huur.

Het Kaderbesluit Sociale Huur zegt hierover dat de huurprijs berekend wordt op basis van “de som van de aan de personenbelasting onderworpen inkomsten en van de niet-belastbare vervangingsinkomsten van de referentiepersoon, met uitsluiting van de ongehuwde kinderen die vanaf hun meerderjarigheid zonder onderbreking deel uitmaken van het gezin en die minder dan 25 jaar oud zijn op het ogenblik van de referentiedatum.”

Daarenboven stelt datzelfde besluit dat “Als het inkomen, in voorkomend geval na indexatie, kleiner is dan het leefloon, rekening houdend met de gezinssamenstelling van de referentiepersoon, zoals het van toepassing is in de maand juni van het jaar dat aan de vaststelling van het inkomen voorafgaat, wordt het inkomen gelijkgesteld met dat leefloon.”

Dit kan een onverwachte prijsstijgingen veroorzaken:

Een alleenstaande ouder met een inwonend, studerend kind zag de maandelijks huur met 80 euro stijgen, nadat haar kind 26 jaar geworden was.

De stijgende hulpkost van de zoektocht naar betaalbare woning

in een vorige signalenbundel beschreven we al de nood aan ondersteuning voor burgers én hulpverleners in de zoektocht naar een betaalbare woning (helpen bellen naar huisbazen, vertalen van zoekertjes, ...) ⁷.

Hulpverleners steken hier steeds meer tijd in, ten koste van hun kernopdrachten.

Tussen maart en september 2011 vonden, in het kader van de ondersteuning van een Slovaaks gezin bij hun zoektocht naar een woning, 432 contacten met immobureau's plaats. Steeds kregen ze het deksel op de neus wanneer het immobureau of de eigenaar vernam dat het gezin een OCMW uitkering heeft.

De Sociale Cel van de dienst Wonen met de Woonwinkels zou hier kunnen ondersteunen. Deze moet in de eerste plaats “de burgers ondersteunen om op verschillende manieren hun recht op wonen te verzekeren en bij te dragen tot het verbeteren van hun woonkwaliteit en – omgeving. Ze richten zich tot iedereen, maar vooral op de woonproblemen van kansarme bewoners.” ⁸

⁷ Signalenbundel 2010: “Op zoek naar een woning” – p. 8

⁸ Bron: <http://www.gent.be/eCache/THE/2/181.cmVjPTEyMDg1Mg.html>

Discriminatie op de huisvestingsmarkt breidt uit

Mensen met leefloon, allochtonen, ex-gedetineerden, ... worden nog steeds gediscrimineerd.⁹ We stellen vast dat ook meer en meer allochtone eigenaars discrimineren.

Onvoldoende controle op toepassing van de huurwetgeving

De huurwetgeving wordt vaak en op zeer verschillende manieren met de voeten getreden:

- geen vermelding van de huurprijs bij affichering
- waarborg in cash eisen
- waarborg op een gewone rekening eisen
- ongeoorloofde attesten vragen (loonfiches, attest van goed gedrag en zeden, ...)
- waarborgen niet terug storten
- ongeoorloofde facturen van herstellingskosten nasturen (zie hierboven: “kwaliteitsparadox in huisvesting”)
- ...

We signaleren hier vooral het gevoel van “anything goes”. Hoe verloopt de controle op deze huurwetgeving?

Huurwaarborgfonds – Steun voor VVSG initiatief

Het huidige systeem van de huurwaarborgleningen door banken werkt niet. De kosten die de banken aanrekenen staan niet in verhouding tot het ontleende bedrag. Het systeem is ook zo ingewikkeld dat cliënten gemakkelijk kunnen worden afgescheept. Er is ook geen controle op de goede werking.

In 2010 nam VVSG het initiatief om een apart huurwaarborgfonds op te richten waar huurders onder bepaalde voorwaarden beroep kunnen op doen.

“Het wettelijke systeem van de huurwaarborg werkt niet. Daarom willen de OCMW’s de oprichting van één centraal huurwaarborgfonds, waarin alle huurwaarborgen worden gestort en beheerd. Dit heeft als grote voordeel dat de verhuurder niet weet dat de huurder geholpen wordt en het is niet-stigmatiserend voor kwetsbare huurders. [...] Is de bank geen optie omdat er daadwerkelijk wordt gevreesd voor verdere financiële problemen, dan kan het OCMW helpen.”¹⁰

We ondersteunen dit idee en hopen dat dit fonds snel in werking treedt.

⁹ Signalenbundel 2010: “Discriminatie op de woonmarkt” – p. 8

¹⁰ VVSG persmededeling van 02/02/2010: “Huidige huurwaarborgregeling werkt niet”, Nathalie Debast
http://www.vvsg.be/sociaal_beleid/OCMW-dienstverlening/Pages/Huurwaarborg.aspx

Meer weigeringen bij domicilieaanvragen

Het Gentse inschrijvingsbeleid werd strenger: Wijkagenten geven meer negatief advies bij kraakpanden, “slechte” woning of bij “signalen” van overbevolking. Deze adviezen zijn echter gebaseerd op vaststellingen *de visu*¹¹ en op zich niet bindend. Toch leiden ze steeds consequenter tot een beslissing tot niet-inschrijving door de dienst Bevolking.

Er bestaat ook de mogelijkheid tot “voorlopige inschrijving”. In dat geval wordt er een grondiger onderzoek naar de aanvraag gedaan.

Opruiming van vervuilde woningen

Sedert enkele jaren biedt het Gentse Opleidings- en Tewerkstellingscentrum (OTC) van OCMW uitzonderlijk hulp aan bij de opruiming van extreem vervuilde woningen. Dit is zeer nuttig en waardevol.

De impact van dit soort acties op langere termijn wordt echter deels teniet gedaan want vaak wil poetshulp, zelfs na opruiming door OTC, nog geen ondersteuning opstarten. Voor poetshulpdiensten is de woning, zelfs na opruiming, vaak nog te vuil.

De enige manier om poetshulp te laten opstarten, is door een dure privé-firma (bvb. ISS) de woning minstens één keer grondig te laten poetsen. Om mensen niet op onnodige kosten te jagen, zijn het dan ook vaak de hulpverleners die de woning poetsen in afwachting dat poetshulp kan opgestart worden.

11 Op het (uit)zicht – <http://translate.google.com/#|a|n|l|d|e|v|i|s|u>

SIGNALEN OVER DAK- EN THUISLOOSHEID

Proactief informeren

Daklozen worden nog te weinig geïnformeerd over hun rechten. Zo weten nog heel wat daklozen niet dat ze zich moeten laten registreren om in aanmerking te komen voor prioritaire toewijs van een sociale woning na 6 maanden dakloosheid. Er wordt vaak ook niets meer dan wat er gevraagd wordt, opgezocht.

Hulp is dus nog te afhankelijk van de concrete hulpvraag en hulpverlener of consulent. Een proactieve houding van hulpverleners ten aanzien van hun cliënt kan er voor zorgen dat situaties niet escaleren.

Nachtopvang voor gezinnen met kinderen

We merken dat nog heel wat gezinnen met kinderen op straat leven. Er is echter geen degelijke huisvesting. We pleiten in de eerste plaats voor structurele oplossingen.

De enige oplossing die dergelijke gezinnen voorlopig nog hebben, is de nachtopvang. Dit is echter geen geschikte plaats voor gezinnen en zeker niet voor kinderen.

Dit vergt intersectorale inspanningen (huisvesting, onderwijs, medische zorgen, integratie, begeleiding rond statuut, ...).

Tussen dag- en nachtopvang:

De Gentse inloopcentra voor dak- en thuislozen sluiten rond 16u. De nachtopvang voor daklozen gaat pas open om 21u. Vooral in de winter is het voor een aantal mensen lastig om die 4 uren op te vullen.

Ook hier moeten er in de eerste plaats bijkomende oplossingen komen, want het doelpubliek van de dag- en de nachtopvang is niet helemaal dezelfde.

Een aantal gebouwen staan geregeld (een gedeelte van de dag) leeg. Hierin liggen volgens ons kansen.

Nachtopvang

Het aantal gebruikers van de nachtopvang voor daklozen blijft toenemen. Er is ook een grotere vraag naar nachtopvang sinds het opstarten van de winteropvang in Gent (december 2010). Dit was te verwachten omdat er extra capaciteit en lagere drempels waren tijdens het Winternoodplan.

De grotere vraag is echter niet verdwenen met het afschaffen van de tijdelijke winteropvang. Ook het aantal weigeringen en nieuwe gebruikers (mensen die zich voor het eerst aanmelden) blijft onrustwekkend hoog.

*Tussen 16/03/2010 en 15/04/2010 waren er 147 nieuwe cliënten.
Tussen 16/03/2011 en 15/04/2011 waren er 201 nieuwe cliënten.*

Medicatierouw bij daklozen

We merken geregeld dat daklozen hun medicatie verwaarlozen. Bij psychische stoornissen duiken er door niet-gebruik van medicatie problemen op. Dit leidde al tot gevaarlijke situaties voor hulpverleners.

SIGNALEN OVER ASIEL EN MIGRATIE

Begrijpe wie nog begrijpen kan

Hulpverleners die in de sector werken, hebben het steeds moeilijker om zélf een zicht te blijven houden op de complexe en ondoorzichtige asiel- en opvangprocedures. Informatie en hulp geven aan mensen wordt zo heel moeilijk.

Basisvoorzieningen

Er is een gebrek aan basisvoorzieningen voor mensen met een precair (onzeker) verblijfstatuut.

Wij merken hierover op dit moment lokaal noch bovenlokaal een gedeelde visie. Er zijn maar een aantal organisaties die dit opnemen.

Bereikbaarheid van het loket migratie

Uit ervaring blijkt dat het loket migratie van de dienst bevolking van de Stad moeilijk bereikbaar is, zowel telefonisch als per mail. Vragen blijven lang onbeantwoord.

Langs gaan kan enkel nog op afspraak en er is een lange wachttijd. Voor een aantal mensen betekent dit dat ze er niet meer in slagen om hun administratie in orde te krijgen.

Opnieuw enkele vrije consultatiemomenten invoeren, kan hier een antwoord bieden

Gezinshereniging begint in het land van herkomst

Ervaring leert dat een toenemende groep vrouwen van allochtone origine, die in het kader van gezinshereniging naar België komen, na minder dan één jaar samenwoont met hun partner in een vluchthuis terecht komen omwille van partnergeweld .

Navraag bij deze groep leert dat zij uit hun land van herkomst vertrekken met een totaal verkeerd beeld. Ze hebben meestal ook geen weet van het systeem van sociale zekerheid of hun verblijfsvoorwaarden (bvb. minstens 3 jaar samenwonen met hun partner).

Nederland organiseert in de landen van herkomst, van waaruit frequent aan gezinshereniging wordt gedaan, inburgeringcursussen. Daar geven ze dan correcte informatie mee over het land van bestemming. In het Nederlands model eindigt dit met een inburgeringexamen op de ambassade.

Juiste informatie schept juiste verwachtingen

We stellen geregeld vast dat er nogal wat misverstanden en onrealistische verwachtingen bestaan bij asielzoekers. We hebben de indruk dat ze niet altijd begrijpen hoe een asielprocedure verloopt. Wanneer ze dan, na 4 maanden in een opvangcentrum, naar een studio verhuizen, denken ze vaak dat dit een stap vooruit is in hun procedure (ook al hebben sommigen dan al een negatief gekregen).

Hulpverleners leggen dan wel uit dat een asielprocedure los van opvang staat, maar dit zet vaak weinig zoden aan de dijk.

Mensen zouden beter kunnen geïnformeerd worden over hun rechten en plichten.

Lange asielprocedures

De asielprocedures slepen nog te lang aan. Asielzoekers verblijven soms zeer lang in België zonder beslissing; veel mensen blijven niet bij de pakken zitten en beginnen hier een leven op te bouwen (kinderen naar school, ...). Hierdoor krijgen ze (soms valse) hoop. Wij vinden dit onmenselijk.

De aanslepende asielprocedures hebben echter ook gevolgen voor de hulpverlening: de opvang van asielzoekers bestaat uit 2 fasen: de collectieve en de individuele opvang. Doordat de procedures zo lang aanslepen, verblijven mensen noodgedwongen langer in collectieve opvang. Aangezien de dossiers ook in de 2de fase van de opvang niet doorschuiven, slibt het volledige opvangnetwerk dicht.

Het profiel van de asielzoekers

We stellen vast dat er steeds vaker mensen met ernstige medische problemen (hartproblemen, zware diabetes, blindheid,...) aan de opvangcentra toegewezen worden. Vluchtelingenwerk Vlaanderen bevestigt dit.

Deze twee trends bemoeilijken de begeleiding en de werking in de opvangcentra.

Het profiel van de asielzoekers (2)

We merken dat asielzoekers steeds vaker en zwaardere psychische/psychiatrische problemen vertonen. Ze stellen steeds vaker moeilijker gedrag omwille van, soms zeer zware, psychische problemen (PTSD¹², paranoïde psychose, depressie, ...). Steeds vaker zien we ook multiproblematiek.

Hulpverleners zijn niet altijd geschoold om hier adequaat mee om te gaan.

12 PTSD: Posttraumatic Stress Syndroom of Posttraumatisch Stresssyndroom – http://nl.wikipedia.org/wiki/Posttraumatische_stressstoornis

Nederlands leren

Vroeger volgden alle asielzoekers Nederlandse les. Nu zien we ook hier stilaan wachtlijsten ontstaan.

Volgens het Vlaamse departement onderwijs zijn er in Gent echter geen wachtlijsten. Cursisten moeten gemiddeld een half jaar wachten voordat er een passend aanbod wordt ingericht, maar dit wordt als een aanvaardbare wachttijd aanzien.

Mensen zonder papieren worden niet tot de Nederlandse les toegelaten.

Daarnaast is er ook een groep die geen wettig verblijf kan bewijzen omdat de administratie bij het uitreiken van de verblijfsdocumenten te lang duurt. Ook zij worden uitgesloten. Eens hun papieren in orde zijn, is de les al te ver gevorderd om nog in te stappen.

Sociale tolken zijn geen juridische tolken

Een juridische tolk aanvragen duurt zo lang, dat er vaak een sociale tolk aangevraagd wordt. Sociale tolken zijn echter niet zo goed op de hoogte van specifiek juridisch jargon. Ze kunnen zich ook niet altijd vrijmaken om uren te wachten op de start van een rechtszitting.

Structureel tekort aan tolken, maar Ba-bel bouwt af

In alle vorige Signalenbundels werd het tekort aan tolkenuren gesignaleerd. Ook het aantal aanvragen voor tolken stijgt ieder jaar. De middelen van Ba-bel, de Vlaamse Tolkentelefoon, zijn ontoereikend om de stijgende vraag te beantwoorden:

“We zien ons dus tot onze grote spijt genoodzaakt ons aanbod verder in te krimpen. We zullen dit in eerste instantie proberen door de openingsuren van Ba-bel, Vlaamse Tolkentelefoon te beperken. Indien dit onvoldoende inkrimping van het dagelijkse volume oplevert, zullen we verplicht zijn een maximumcontingent per dag te hanteren en zal de centrale dus na het bereiken van het maximum worden gesloten.”¹³

Deze evolutie brengt de kwaliteit van hulpverlening op vele vlakken ernstig in het gedrang. Mensen worden hierdoor verplicht om “informele tolken” in hun directe omgeving te zoeken (kinderen, burens, ...). Dit brengt de relaties in het gedrang en levert toch nog geregeld tolkproblemen op.

Gelukkig heeft Gent de voorbije jaren wel sterk geïnvesteerd (uitbreiding van tolkenuren, laptolken). We juichen deze inspanningen toe!

13 Geciteerd uit mail van Ba-bel, Vlaamse Tolkentelefoon – november 2011

SIGNALLEN OVER WERK

Trajectbegeleiding en -opvolging

Er bestaat een tekort aan specifieke plaatsen en vormen van (traject)begeleiding voor zwakkere jongeren. Hun profiel is vaak te zwak om in het Opleidings- en Tewerkstellingscentrum (OTC) van OCMW Gent te passen, maar vaak kunnen ze ook niet bij de Gespecialiseerde Trajectbepaling en -begeleiding (GTB) terecht.

Focus op uitstroom leidt tot uitstoot

De voorbije jaren is de druk op meetbaarheid en uitstroom(cijfers) opvallend vergroot. Begeleidingstrajecten moeten steeds nadrukkelijker (en sneller) naar werk leiden.

Deze tendens levert problemen op:

- Om streefcijfers te halen, romen begeleidingsdiensten de top van de doelgroep af
- Instapcriteria worden verhoogd (taal- en andere competenties, leeftijd, ...)
- Trajecten leiden niet altijd naar duurzaam werk, maar steeds vaker naar interim-werk
- De cliënt in zijn context verzeilt meer en meer op de achtergrond

We zien een groeiende groep die geen aansluiting vinden.

Vrijwilligerswerk

We zien het nut en de meerwaarde van het activeringsbeleid in. Sedert het vernieuwde activeringsbeleid van OCMW Gent zien we echter meer mensen die moreel verplicht worden om binnen de vrijwilligerswerking van organisaties aan de slag te gaan. Vrijwilligerswerk is maar 1 van de opties bij de activering op maat en kan zeker een zinvolle opstap naar werk of maatschappelijke participatie zijn, maar mag volgens ons geen voorwaarde zijn om bvb. OCMW steun te (blijven) krijgen.

Dit holt de principes van vrijwilligerswerk uit. De intrinsieke motivatie van iemand om voor vrijwilligerswerk te kiezen, is essentieel voor het slagen ervan.

Discriminatie op naam

Werkgevers en interim-bureaus discrimineren nog steeds op basis van de naam van kandidaten. Er wordt ook gediscrimineerd als je als begeleider belt naar een werkgever om één van je jongeren door te sturen.

Er is nog veel discriminatie bij uitzendkantoren. Hierdoor geraken heel wat mensen (met een andere huidskleur, langlopende uitkering,...) zeer moeilijk aan werk. Ze krijgen geen kansen om ergens aan de slag te gaan.

Met een klacht rond discriminatie kan je terecht bij het Centrum voor gelijkheid van kansen en racismebestrijding, maar ook bij Vooruitzenden¹⁴. Als overkoepelende organisatie binnen de uitzendsector, buigt deze laatste zich over 4 grote thema's, nl. kansengroepen & diversiteit, aansluiting onderwijs & arbeidsmarkt, opleiding en mobiliteit.

We verwijzen ook naar www.diversiteitwerkt.be

Verouderde vacatures

Geregeld geeft de VDAB jobsite verouderde vacatures weer. Het is heel frustrerend voor mensen, wanneer ze solliciteren voor een job die reeds maanden ingenomen is, terwijl hij nog open staat op de VDAB jobsite.

We begrijpen dat dit te maken heeft met werkgevers die ruime tijdsriteria invullen, wanneer ze vacatures op de jobsite plaatsen, maar we vragen dat VDAB hier aandacht schenkt.

Uitsluitende aanwervingprocedures

Er bestaan nogal wat uitsluitende principes en criteria bij het Gentse aanwervingbeleid.

Persoon in statuut art 60 §7 met strafblad kan na zijn traject bij geen enkele stadsdienst aan het werk, omdat er geen bewijs van goed gedrag en zeden kan worden voorgelegd.

Passen dergelijke principes bij een moderne overheid? Een attest van goed zedelijk gedrag is sowieso tijdelijk van aard en geen garantie op kwaliteit. Gent als grote werkgever kan hier een belangrijke pionier en voorbeeld zijn.

Gent als overheid, die zijn beleid sterk op activering richt, sluit door vast te houden aan specifieke vereisten zoals diploma (in plaats van competenties) of attest van goed zedelijk gedrag heel wat potentieel sterke kandidaten uit.

Werknemers dupe van valse contracten, werkgevers buiten schot?

Wanneer mensen valse contracten tekenen bij malafide werkgevers, zijn het vooral de gedupeerde werknemers die hiervan de gevolgen dragen. OCMW Gent heeft wel een samenwerking met het arbeidsauditoraat en geeft namen van gekende malafide werkgevers door. En in Gent zijn de laatste jaren al een aantal nepvennootschappen opgerold.

Toch blijft de indruk bestaan dat het vooral de gedupeerde werknemers zijn die gevisieerd worden.

Een Spaanstalig koppel tekent ter goeder trouw 2 contracten bij firma's die niet meer blijken te bestaan. Deze mensen investeerden hoopvol in hun nieuwe job. Nu moeten ze, zonder hulp en met schulden, het land terug verlaten.

14 www.vooruitzenden.be

SIGNALEN OVER ZORG, OPVANG EN BEGELEIDING

Opname onder voorwaarden

Een verontrustende trend bij doorverwijzing naar bepaalde sectoren (bvb. verslavingszorg, beschut wonen in de geestelijke gezondheidszorg of gehandicaptensector) is dat sommige voorzieningen enkel toestaan tot opname onder voorwaarde dat de cliënt opnieuw kan opgenomen worden in het vorige (opvang)centrum indien de begeleiding niet lukt of de cliënt afhaakt.

In andere gevallen moet de doorverwijzende instantie eerst garanties geven (bvb. eerst een woning kunnen aantonen) vooraleer een opname toegestaan wordt. Zo vragen sommige psychiatrische instellingen dat een persoon eerst een domicilie heeft, alvorens ze willen opnemen. Dit levert geregeld problemen op voor daklozen.

In nog andere gevallen moeten cliënten soms een “proefweek” doen, soms samen met anderen die op een ander moment een proefweek moeten doen voor één opvangplaats in een tehuis voor werkenden.

We vinden dit een onmenselijke manier van omgaan met het gebrek aan aanbod in de hulpverlening.

De schijnbare rekbaarheid van een “noodsituatie”

We stellen vast dat de cliënten/gezinnen die in een noodsituatie verkeren en ook zo erkend worden door het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap (VAPH), hiermee geen stap vooruit geraken.

De wachtlijsten voor opvang zijn dermate schrijnend, dat het zelfs in een erkende noodsituatie nog weken tot zelfs maanden kan duren voor iemand kan opgevangen worden.

Wanneer het Gentse Stadsbestuur hierover eind 2011, naar aanleiding van een casus, vragen stelde aan het VAPH was het antwoord “dat er voor een oplossing zou worden gezorgd”.

We begrijpen dat de wachtlijsten lang zijn. We vragen ons af wat “urgentie” en “noodsituatie” nog waard is binnen VAPH.

VAPH – Ouderenzorg: verkokering van hulp

Er kan maar tot 65 jaar aangemeld worden bij het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap. Dit betekent dat iemand die een handicap krijgt na 65 jaar geen traplift meer kan krijgen, terwijl het net vaak ouderen zijn die dit nodig hebben. Dit is het probleem van meerdere 65 plussers.

Navraag bevestigt dat VAPH het niet als zijn taak ziet om de zorgafhankelijkheid, die een stuk groter wordt naarmate personen ouder worden, te subsidiëren.

Navraag bij de mutualiteiten leert nochtans dat, wanneer de handicap/zorgbehoevendheid vóór de leeftijd van 65 jaar door VAPH is vastgesteld, ook hulpmiddelen die de zorgafhankelijkheid kunnen verminderen na de leeftijd van 65 jaar vatbaar zijn voor tussenkomst.

Dit soort van verkokering van hulp helpt cliënten niet vooruit.

Vrijwillige hulp rond agressie

Jongeren die vrijwillig op zoek zijn naar hulp bij problemen rond agressie, impulscontrole of weerbaarheid vinden geen gepast aanbod in Gent.

Cliënten van OCMW Gent kunnen wel terecht bij de psychologische dienst voor groepstherapie rond agressiebeheersing.

In Antwerpen biedt ZAPP¹⁵ inspiratie: www.zapponline.be

Schurft behandelen op eigen kosten

Schurft¹⁶ is een besmettelijke huidaandoening die overal voorkomt, maar vaker bij asielzoekers, dak- en thuislozen en mensen die in (zorg)instellingen verblijven. De aandoening kan zich snel verspreiden, wegens lange incubatietijd. Eens de aandoening vastgesteld is, kunnen er al heel wat meer besmettingen zijn.

Tot 2009 was er zelfs meldingsplicht, maar deze werd afgeschaft.

Behandeling is meestal eenvoudig, maar kostelijk: alle besmette personen en hun directe omgeving insmeren met medicamenteuze zalf (aan plusminus €15/tube) en alle beddengoed en kleren wassen op meer dan 60°.

Riziv komt hier echter niet in tussen. Voor illegalen is er geen terugbetaling in het kader van dringende medische hulpverlening. Mensen met een medische kaart krijgen geen terugbetaling van hun kosten door de OCMW-gezondheidsdienst.

Navraag bij Toezicht Volksgezondheid leert dat er een aantal jaren geleden een doctoraatsproject rond scabiës geweest is in UZ Gent, waarbij er gratis zalf werd verdeeld door de Stad Gent, maar dit is stopgezet.

15 ZAPP: Zelfredzaam en Actief Preventie Project – Projectfiche:

http://zapponline.be/assets/assets/413/original/Projectfiche_ZAPP2011.pdf?1307553858

16 Info over scabiës of schurft: <http://www.zorg-en-gezondheid.be/Ziektes/Ziektelijst-A-Z/Scabi%C3%ABs/>

Geen ouderzorg in de jeugdzorg

Voor ouders in problematische opvoedingssituaties (POS) bestaat er, alle inspanningen van vzw ROPPOV¹⁷ ten spijt, nog steeds een gebrek aan ondersteuning.

Allerlei instanties volgen elkaar soms heel snel op en ouders worden geconfronteerd met diensten en organisaties waarvan ze nog nooit gehoord hebben, laat staan dat ze weten wat ze kunnen ondernemen en wat hun rechten zijn.

Het verhaal van de ouder gaat heel vaak verloren of krijgt weinig betekenis. Er is geen ondersteuning op lange termijn. De bestaande ondersteuning is enkel probleemgebonden.

Bij jeugdrechtbanken wordt een advocaat voor het kind aangesteld. Ouders moeten zichzelf behelpen.

Bereikbaarheid van de Sociale Dienst bij de Jeugdrechtbank

Consulenten van de sociale dienst bij de jeugdrechtbank zijn geregeld moeilijk bereikbaar. Dit geeft problemen tijdens crisissituaties; het crisisnetwerk van Integrale Jeugdhulp is immers niet voor situaties waar er reeds ingrijpende hulpverlening opgestart is.

Uit navraag blijkt dat de caseload van de consulenten enorm is: 90 dossiers per voltijds equivalent!

We signaleren hier dat dit de kwaliteit van de begeleiding ernstig hypothekeert. Consulenten geraken niet meer verder dan crisis na crisis te proberen beheren.

De norm en de tekorten in de kinderopvang

Gent behaalt ruimschoots de Europese “Barcelona-norm¹⁸” van 33% dekkingsgraad:

	2009	2010	2011
Aantal opvangplaatsen voorschoolse opvang [aantal]	3.615	3.763	4.074
Dekkingsgraad kinderopvang [%]	40	40	42
Aantal opvangplaatsen met een inkomensgerelateerde ouderbijdrage [aantal]	2.396	2.574	2.719
Sociale dekkingsgraad [%]	27	27	28

Toch is het zeer moeilijk voor mensen om flexibele kinderopvang of kinderopvang buiten de reguliere uren te vinden. Als er dan iets gevonden wordt, is het vaak duur.

Rondvraag bij jonge ouders in de omgeving van de werkgroep leert ook dat mensen, om een kinderopvang in de buurt te vinden, zich van zodra ze zwanger zijn moeten inschrijven.

Mensen van allochtone afkomst weten dit vaak niet. Ze geven ook aan dat ze geregeld discriminatie ervaren.

17 ROPPOV: Regionaal OverlegPlatform Participatie Oost-Vlaanderen – www.roppov.be

18 De Barcelona-norm geldt als minimum dekkingsgraad: tegen 2010 moet voor minstens 33% van de kinderen onder de 3 jaar opvang buiten de familie worden aangeboden.

Tinkelbel

Wie opvang voor een kind (0-3) zoekt in Gent moet zich centraal bij Tinkelbel melden. Als de aanvraag tijdig werd ingediend, laat Tinkelbel een vijftal maanden voor de startdatum zelf weten of er al dan niet mogelijkheden zijn. Vroeger bellen heeft volgens hen geen zin.

Bij Tinkelbel zegt men er echter wel uitdrukkelijk bij dat ze geen plaats kunnen garanderen, ook al voldoet de aanvrager aan de voorrangsregels.

Ze suggereren dus dat mensen zich, voor het zekere, best ook bij privé onthaalouders aanmelden en zelf blijven zoeken. Uit rondvraag bij een aantal jonge ouders blijkt dat het ook loont om kinderopvangdiensten rechtstreeks te contacteren (of connecties in te schakelen).

Van hulpvraag naar hulpaanbod

We merken een steeds groter wordende groep van mensen die nergens terecht kunnen omdat ze niet binnen één sector vallen. Mensen moeten steeds vaker in de aangeboden programma's passen. Maatzorg wordt in de praktijk steeds schaarser.

Tegelijkertijd merken we een groeiende groep van mensen die geen begeleiding meer willen (ook al hebben ze er soms nood aan), omdat ze zich niet geholpen voelen.

Uitsluiting bij de Vlaamse Zorgverzekering:

De Vlaamse zorgverzekering niet of te laat betalen, kan onaangename gevolgen hebben:

Een persoon wordt palliatief en er wordt voor hem zorgverzekering aangevraagd. Dit wordt echter geweigerd; meneer heeft 6 maanden (2 maal 3 maanden) straf tijd omdat hij in 2006 en 2007 te laat betaalde. Hij geeft toe en zegt in die periode depressief geweest te zijn waardoor hij toen zijn administratie verwaarloosde. Na zijn depressie heeft hij terug correct betaald. Meneer moet nu, in 2011, 6 maanden wachten, maar is palliatief...

Navraag bij de mutualiteiten leert dat dit wettig is. De straf tijd begint pas te lopen wanneer iemand er beroep op doet. In de opstartfase werd niet betaling toch nog verder opgenomen door de Zorgkas (met als uitvoerder OCMW) die mensen nog eens aanschreven. De laatste tijd zijn de mutualiteiten strenger geworden.

Een alternatief kan zijn dat de straf tijd begint te lopen eens je terug begint te betalen. In dat geval zou de meneer uit de casus wel hulp gekregen hebben.

Oppas voor bejaarden: wachtlijsten

Het aanbod van oppasdiensten voor bejaarden tijdens het weekend of 's avonds bestaat, maar in de praktijk zijn er lange wachttijden. Er bestaat ook amper weekend- kortverblijf.

De vraag naar dit soort opvangvorm(en) zal de komende jaren snel groeien.

Opvoedingsondersteuning

We merken dat onder andere alleenstaande allochtone moeders vaak problemen hebben met het trekken van grenzen naar hun zoontjes toe. Er zou hiervoor een specifiek ondersteuningsaanbod moeten komen.

We zien dat heel wat goede initiatieven rond opvoedingsondersteuning onvoldoende de kwetsbare groepen bereiken.

Het bezoekrecht van kinderen

De mogelijkheden voor vaders en kinderen om elkaar te ontmoeten in een opvangcentrum voor thuislozen zijn miniem. Die kinderen kunnen, ongeacht hun bezoekrecht, amper bij hun vader komen logeren in het weekend. Er bestaan wel opvangcentra voor vrouwen met kinderen, maar amper voor mannen met kinderen. Voor gezinnen met kinderen is het aanbod praktisch onbestaand.

Hulpverleners moeten voor ieder bezoek de mogelijkheden met de vaders onderzoeken: soms kan het in het opvangcentrum, soms ook niet en moet er een andere locatie geregeld worden.

Uit navraag blijkt dat het Tussenhuis van het Gemengd Opvangcentrum voor thuislozen 7 plaatsen voor (alleenstaande) ouders met kinderen heeft.

Kinderen tijdens het weekend laten logeren in een mannenopvangcentrum is echter niet aangewezen. Een opvangcentrum is geen plek voor een kind, maar een kind heeft wel bezoekrecht.

SIGNALEN OVER ONDERWIJS, LEREN EN ONTPLOOIING

Afwijkingen op de inschrijvingsprocedure

Versillende organisaties zetten zich in om de betrokkenheid en schoolparticipatie van bepaalde doelgroepen te verhogen. Toch is het soms moeilijk om tijdens het schooljaar een plek te vinden voor een kleuter of lagereschoolkind.

Een school mag geen kind weigeren, tenzij het Lokaal Overlegplatform (LOP) instemde met een inschrijvingsstop. Het is op zijn minst bizar dat sommige scholen weigeren in te schrijven wegens gebrek aan plaats, maar hiervan geen verklaring willen op papier zetten. Afwijkingen op de wettelijke procedure komen vaker voor bij sommige doelgroepen en vooral na 1 februari.

Het Centraal Aanmeldingsregister (CAR), dat dit soort willekeur een stuk opvangt, bestaat enkel voor inschrijvingen tegen 1 september.

Hoge kosten voor beroeps-, technische- en kunstopleidingen

“Kosteloos onderwijs” is een relatief begrip in heel de secundaire beroeps-, technische- en kunstopleiding. Uit een studie van het Hoger Instituut van de Arbeid blijkt dat ASO de minst dure opleidingsvorm is. Daarna volgen respectievelijk TSO, BSO en KSO.

Tabel 3.19 De gemiddelde kosten voor de rubriek ‘schooluitrusting’ per onderwijsvorm (euro)

	Eerste graad (n=324)	ASO (n=782)	TSO (n=825)	BSO (n=599)	KSO (n=80)
Schoolboeken	206,67	213,37	199,01	129,50	206,61
Forfaitair bedrag	79,47	71,18	52,10	75,83	62,22
Tijdschriften	2,32	9,04	2,66	2,30	2,51
Fotokopieën	51,99	37,45	38,78	34,70	45,35
Gereedschappen, grond- stoffen	41,62	0	57,54	149,24	231,07
Speciale kledij	26,54	16,53	54,35	53,26	0,82
Schoolmateriaal	209,01	162,03	199,92	190,42	281,09
Pc thuis	58,55	69,17	69,81	60,25	71,87
Internet thuis	18,85	20,93	20,73	19,09	22,16
Stagekosten	0	0	3,21	6,24	0
Totaal	685,55	588,85	698,11	720,83	917,38

In de hogere graden gaan de kostverschillen, wat de schooluitrusting betreft, verder uit elkaar: de derde graad KSO kost 975 euro aan uitrusting, tegenover 573 euro in de derde graad ASO¹⁹.

19 Studiekosten in het secundair onderwijs, wat het aan ouders kost om schoolgaande kinderen te hebben; Mayke Poesen-Vandeputte & Joost Bollens – HIVA, 2008 (p. 61)

SIGNALEN OVER JUSTITIE – JURIDISCHE ZAKEN

Bewindvoering

We kennen meerdere gevallen waarbij, als de bewindvoering stopt, de persoon herinneringen en boetes van bepaalde diensten krijgt (bvb. zorgkas). Blijkt dat de bewindvoerder deze niet betaald heeft.

Sommige pupillen van bewindvoerders hebben geen idee wat er met hun geld gebeurt. In principe moet de bewindvoerder elk jaar een overzicht bezorgen aan de rechtbank en aan de pupil. Sommigen krijgen dit nooit. Anderen krijgen dit wel, maar begrijpen er niets van.

Wetgeving bepaalt dat er “regelmatig contact” nodig is tussen bewindvoerder en zijn pupil. De invulling van “regelmatig” is echter niet omschreven (eens per week of eens per jaar?)

Veel pupillen voelen zich in de kou gezet, maar weten niet tot wie ze zich kunnen wenden. Ook in de vorige signalenbundel signaleerden we al grote verschillen tussen bewindvoerders²⁰.

Gelukkig werden er de voorbije periode ook bewindvoerders geschorst. Dit vinden wij een positieve evolutie en zal de kwaliteit van de bewindvoering ten goede komen.

Detentiebeheer

Gedetineerden die kort gestraft zijn (minder dan 3 jaar effectief) en in aanmerking komen voor voorlopige invrijheidsstelling verschijnen niet voor de strafuitvoeringsrechtbank, maar voor de Directie Detentiebeheer (DDB) in Brussel.

Het is echter heel moeilijk om communicatie op te zetten met DDB:

- Gedetineerden weten niet wanneer hun dossier behandeld wordt.
- Dossiers blijven soms liggen of ze worden schijnbaar plots terug gestuurd met bijkomende voorwaarden.

Heel vaak zijn gedetineerden hierdoor zo dicht bij het einde van hun straf, dat ze er gefrustreerd voor kiezen om hun volledige straf uit te zitten. Op die manier missen ze echter begeleiding, wat de kans op herval exponentieel verhoogt (zie ook vorige signalenbundel).

Bijstand van juryleden

Juryleden worden voor, tijdens noch na een assisenproces psychologisch bijgestaan. Nochtans kan een assisenproces psychisch erg zwaar wegen (het verdriet van de nabestaanden, alle bewijsmateriaal moeten bekijken, moeten beslissen over het lot van een ander mens, ...).

20 Signalenbundel 2010: “Schuldbemiddelaars” – p. 32

Dit behoort niet tot het takenpakket van Slachtofferonthaal, noch -hulp. Uit navraag bij Slachtofferhulp blijkt dat ze af en toe vragen krijgen van juryleden, maar ze kunnen hier niet op ingaan.

Bijstand van de familie van de beschuldigde/dader

Ook familieleden van de beschuldigde/dader worden onvoldoende gesteund. Ouders, partner of familieleden voelen zich vaak mee geculpabiliseerd.

Het ondersteunen van nabestaanden zit wel in de opdracht van het Justitieel Welzijnswerk, maar deze diensten zijn ook overvraagd. Vanuit de overheid moeten ze prioritair op de hulpverlening aan gedetineerden in de gevangenis inzetten.

Bijstand van getuigen

De bejegening en informatieverstrekking aan getuigen is vaak ondermaats. Getuigen worden opgeroepen per brief, moeten soms uren wachten zonder informatie. Eenmaal op de rechtbank worden ze zonder veel uitleg naar voor geroepen .

Nog geen oplossing voor geïnterneerden

Er zijn te weinig plaatsen voor interneringen.

Daarenboven is er te weinig doorstroming naar de geestelijke gezondheidszorg mogelijk omwille van (alweer) wachtlijsten in de forensische units. Hierdoor blijven te veel geïnterneerden geblokkeerd in de gevangenis.

Van alle mensen met een dossier bij de Commissie ter Bescherming van de Maatschappij (CBM) Gent, is 1/3 in de gevangenis opgesloten. De rest is verspreid over “open” instellingen, hebben reeds in de gevangenis gezeten, of zullen er weer/nog in belanden.

De voorzitter van de CBM bevestigde in 2011 dat er in de Gentse gevangenis 118 geïnterneerden verblijven, terwijl er in de psychiatrische vleugel van de gevangenis maar 50 plaatsen zijn. Justitieel Welzijnswerk bood in 2011 hulp aan 101 geïnterneerden.

Er werd in 2011 met de bouw van het Forensisch Psychiatrisch Centrum gestart, maar er is nog geen uitbater gevonden. Uit navraag blijkt dat dit waarschijnlijk een druppel op een hete plaat zal zijn (270 bedden voor naar schatting een duizendtal in de gevangenis verblijvende geïnterneerden).

SIGNALEN OVER GEZONDHEID

Medische hulp aan illegalen

Illegalen moeten, om vlot medische hulp te krijgen, over een medische kaart beschikken. Voor tussenkomst in de medische zorgen via OCMW Gent, moeten ze een fysieke verblijfplaats kunnen bewijzen (er moet een huisbezoek kunnen plaatsvinden). Deze strikte invulling van de bevoegdheidsregel door OCMW Gent, zorgt ervoor dat dakloze illegalen uit de boot vallen.

Medische hulp aan illegalen (2)

Een arts die dringende medische zorgen toedient, kan nadien zijn tussenkomst op het OCMW verhalen. Wanneer echter blijkt dat de patiënt niet aan de voorwaarden voldeed, kan het zijn dat er geen tussenkomst volgt (zie signaal hierboven²¹). De arts heeft dus geen zekerheid dat het OCMW in deze kosten zal tussenkomen.

Sommige artsen staan daarom weigerachtig tegenover dringende medische hulp.

Medische hulp aan nieuwe EU-burgers

Nieuwe EU-burgers zijn geen illegalen en hebben dus geen recht op een medische kaart. In principe is de ziekteverzekering van hun thuisland hiervoor verantwoordelijk.

We stellen echter vast dat er heel wat nieuwe EU-burgers administratief niet in orde zijn, waardoor ze vaak in de problemen komen, hetzij financieel, hetzij op vlak van gezondheid.

Medicatie is geen dringende medische hulp

Medicatie valt vaak niet onder dringende medische hulp, maar is vaak heel duur. Een wijkgezondheidscentrum kan wel eens niet-dringende hulp bieden, maar medicatie moet toch nog betaald worden.

We zien dat dit vaak problemen oplevert.

Dronken heb je minder rechten

Sommige, vooral private, ambulances nemen geïntoxiceerde mensen niet mee. Dit is discriminatie. Kan dit zomaar? Waarop baseren die ambulancediensten zich inhoudelijk en ethisch om mensen in nood hulp te weigeren?

We merken ook op spoeddiensten dat de hulp aan geïntoxiceerde mensen kan verschillen.

21 Signalenbundel 2011: "Medische hulp aan illegalen"

Zwaardere profielen buiten de geestelijke gezondheidszorg

We merken meer mensen met triple en zelfs quadriple diagnose op straat. Er is nood aan residentiële en semi-residentiële opvang die de expertise van verschillende sectoren samen brengt (drughulpverlening, geestelijke gezondheidszorg, thuislozen en zorg voor mensen met een mentale beperking).

Dringende GGZ consult

Er is nood aan dringend CGG-consult in acute situaties. Het is sinds een aantal reorganisaties binnen de sector, zelfs voor hulpverleners moeilijk geworden om hulpverleners te consulteren.

Naar aanleiding van de hervormingen in het kader van artikel 107 zou dit weer mogelijk moeten zijn (Eerstelijns psycholoog en FACT teams²²).

Centrum Geestelijke Gezondheidszorg

Ook hier zijn wachtlijsten. Het aanbod privé therapeuten is geen alternatief wegens te duur.

Mediaan wachttijd tussen aanmelding en eerste intakegesprek in CGG voor alle zorgperiodes met intake in registratiejaar, 2004-2010, in dagen.

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Antwerpen	11	10	14	21	24	27	28
Gent	18	17	17	16	16	20	22
Aalst	9	12	13	18	16	17	19
Brugge	15	17,5	14	13	17	18	27,5
Genk	14	16	16	14	14	15	17
Hasselt	17	17	10	12	12	13	15
Kortrijk	23	26,5	31	35	38	47	63
Leuven	15	22	20	25	15	14	17
Mechelen	15	25,5	39	65	26	28	27,5
Oostende	15	16	15	18	14	22	22
Roeselare	13	16	11	11	9	10	9
Sint-Niklaas	9	13	12	14	14	13	15
Turnhout	13	13	16	27	19	25	27
Vlaams Gewest	14	15	16	18	17	18	20

Bron: Vlaams Agentschap Zorg en Gezondheid.

Bereikbaarheid van controlearts.

Mensen hebben het soms heel moeilijk om met openbaar vervoer bij de controlearts te geraken. Sommige artsen werken aan de buitenrand van Gent die minder bediend wordt door het openbaar vervoer. In andere gevallen zijn de artsen moeilijk te bereiken wegens aanslepende werkzaamheden (bvb. Fabiolalaan).

22 FACT: Functie - Assertive Community Treatment (www.f-act.be/) – zie ook www.psygent.be/art107

Vereenzaming

We merken een stijgend probleem van vereenzaming van mensen in Gent. Momenteel wordt hier bij ouderen wel rond gewerkt, maar het gaat over meer mensen dan ouderen en alleenstaanden. Het is niet omdat iemand alleen is, dat hij eenzaam is en omgekeerd.

Hospitalisatieverzekering versterkt de dualisering

Aanvullende hospitalisatieverzekeringen, al dan niet door de werkgever betaald, hebben de laatste jaren aan belang gewonnen. Veel kansarmen hebben dit echter niet, terwijl juist zij de grootste problemen krijgen bij een hospitalisatie (“cascade-effect”) en ook méér gehospitaliseerd worden (“arm maakt ongezond”).

Hospitalisatieverzekering versterkt op die manier de maatschappelijke kloof tussen de extra verzekerden (de “have's”) die betere gezondheidszorg kunnen betalen en de niet-extra verzekerden (de “have-not's”) die dit niet kunnen.

Tenslotte verzaken sommige ziekenhuizen nog te vaak aan hun informatieplicht. Mensen die niet extra verzekerd zijn, komen zo zonder het te beseffen in dure kamers met allerhande te betalen extra's terecht.

We begrijpen dat een klant naar behoren informeren lang duurt en dat de druk aan de inschrijfbalie van een ziekenhuis groot is, maar voor kwetsbare mensen zijn deze kosten onnodig zwaar.

Nieuwe trends in illegale drugs

We merken in sommige doelgroepen een sterke toename van het gebruik van anabole steroïden. Deze zijn illegaal, maar via internet vlot te verkrijgen.

Verder zien we een aantal gevaarlijke trends zoals Ketamine²³ (“Special K”) en lijm/ether snuiven.

Nieuwe trends in legale drugs

We constateren dat steeds meer en steeds jongere kinderen energydrinks (Red Bull, Burn, Golden Power, ...) nuttigen. Deze dranken bevatten hoge doses cafeïne en taurine en zijn niet onschuldig.

De Hoge Gezondheidsraad beveelt aan om niet meer dan 2,5mg/kg/dag te nuttigen. Overmatig gebruik van cafeïne of Taurine kan tot gedragsstoornissen (waaronder angstgevoelens) en aantasting van de ontwikkeling van het zenuwstelsel leiden²⁴.

We vinden dat hier dringend sensibilisering rond nodig is.

23 Meer over Ketamine op <http://www.druglijn.be/drugs-abc/ketamine.aspx>

24 Advies van de Hoge Gezondheidsraad nr. 8689: Gebruik van cafeïne in voedingsmiddelen, 11 januari 2012 – Hoge Gezondheidsraad (p. 3)
<http://www.health.belgium.be/internet2Prd/groups/public/@public/@shc/documents/ie2divers/19076526.pdf>

Toegankelijke tandzorg

Een jaarlijkse controle van de tanden is gratis voor kinderen tot 18 jaar. Daarna wordt een jaarlijkse controle door het ziekenfonds terugbetaald. Onwetendheid en het feit dat nog te weinig tandartsen volgens de Regeling Derde Betaler (RDB) werken, leidt ertoe dat kwetsbare groepen nog te weinig van dit aanbod gebruik maken.

SIGNALEN OVER FINANCIËN EN SCHULDEN

Onduidelijke facturatie, ondermaatse helpdesk

Sommige telecomoperatoren, energieleveranciers en openbare nutsdiensten sturen nog steeds onduidelijke facturen. Het wordt echter compleet ontoegankelijk, wanneer de medewerkers van de helpdesk geen uitleg kunnen geven.

Inkomensgerelateerde tarieven voor openbaar vervoer

Voor mensen in collectieve schuldenregeling is mobiliteit vaak een groot probleem. Het betreft vaak werkende mensen die omwille van hun schulden, een zeer laag inkomen hebben. Zij krijgen geen leefloon met de bijhorende steun, maar hun beschikbaar inkomen of leefgeld is vaak niet veel hoger dan het leefloon.

Een gezin met een gemiddeld inkomen en 3 kinderen ten laste heeft vaak een auto, maar heeft recht op een 50% verminderskaart voor de trein. Iemand met een vervangingsinkomen net boven de omniogrens en 2 kinderen ten laste, heeft vaak géén inkomen om een auto te kunnen kopen en heeft géén recht op vermindering voor de trein.

We pleiten voor een meer getrappt systeem.

Energie-uitsluiting

We stellen vast dat sommige leveranciers mensen, die ooit een budgetmeter hadden, niet als nieuwe klant aannemen.

Daarenboven vraagt Electrabel 350 euro “waarborg” om cliënten die ooit schulden hadden, opnieuw aan te sluiten.

Budgetmeter levert u elektriciteit aan de hoogste prijs

Mensen met een budgetmeter betalen de hoogste marktprijs voor energie. Eandis spiegelt zich hiervoor aan de duurste prijzen van de andere leveranciers (naar verluidt “het gemiddelde van de duurste prijzen van de andere”).

Wij merken echter geen beleid bij Eandis om deze mensen terug te laten aansluiten naar de gewone energiemarkt.

De energiecél van OCMW Gent heeft dit gelukkig wel.

Sensibilisering allerhande schulden en kredietverleningen.

Krediet schulden blijven een probleem. Er wordt onvoldoende informatie gegeven door de kredietverlener, waardoor er onvoldoende bewustwording is van de mogelijke gevolgen van het afgesloten krediet.

Schuldenpreventie en budgetopvoeding op school

Schulden bij jongeren is een probleem. Daarom wordt er in het technisch en beroepsonderwijs geregeld vorming gegeven.

Budgetopvoeding zou in alle scholen aan bod moeten komen. Op die manier leren kinderen, van wie de ouders budgetproblemen hebben, budgetteren. Kinderen die thuis wel leren budgetteren, kunnen zo begrip leren krijgen voor kinderen die thuis minder kansen krijgen. Complexe begrippen als kansarmoede of economische migratie kunnen worden uitgelegd en gekaderd, wat tot meer begrip tussen verschillende bevolkingsgroepen kan leiden.

DIVERSE SIGNALEN

Gooi het eten maar weg

Alle inspanningen ten spijt, zijn er ieder jaar meer mensen genoodzaakt om via een voedselbedeling aan eten te geraken.

Er wordt echter dagelijks ook heel veel eten weg gegooid.

We vinden dat HACCP normen, die uiteraard hun bedoeling hebben, niet in de weg mogen staan van hulp aan armen.

Iedere dag wordt in een instelling verse soep klaargemaakt. Volgens de HACCP normen, mag de niet opgegeten soep geen tweede keer opgewarmd worden (bv. Om ze aan daklozen uit te delen). Indien één dakloze er ziek zou van worden, is de instelling hiervoor verantwoordelijk. Dus worden de overschotten weggegoten.

Gooi het eten maar weg (2)

In de omgeving van voedselbedelingspunten worden uitgedeelde producten soms achtergelaten op straat. Mensen nemen dus het hele pakket mee, maar dumpen dan die producten die ze niet kunnen gebruiken.

Maar De Voedselbank krijgt ook weinig keuzevrijheid van de warenhuizen en producenten. Ook voor hen is het te nemen of te laten.

Het project dat vorig jaar gelopen heeft met de KRASdiensten, gezondheidspromotoren uit de wijkgezondheidscentra en de cel armoedebestrijding toonde ook aan dat het voedsel vaak niet de gewenste voedingswaarde heeft en dat de logistiek te wensen overlaat.

Een maatschappelijk debat rond voedseloverschotten en gemeenschappelijke aanpak en strategie tussen de verschillende spelers in de voedingsindustrie (producenten, distributie, voedselondersteuning, ...) dringt zich op.

Schending van de kinderrechten

De rechten van kinderen, die hun ouders in precare situaties vergezellen, zijn geschonden. Nog dagelijks verblijven er (gezinnen met) kinderen in de nachtopvang voor daklozen of in de inloopcentra (zie ook hoger).

Dit is in strijd met de Universele Verklaring voor de Rechten van het Kind, door België reeds op 16 december 1991 geratificeerd²⁵.

25 Artikel 16: Recht op privacy en een thuis –

http://nl.wikipedia.org/wiki/Verdrag_inzake_de_rechten_van_het_kind

Kinderen zijn geschonden in hun recht op privacy en een thuis (art. 16), recht op de grootst mogelijke geneeskundige verzorging (art. 24-25), recht op onderwijs (art. 28-29), recht op een toereikende levensstandaard (art. 27) en recht op spel en vrije tijd (art. 31).

een situatie: Een moeder met 4 minderjarige kinderen (14-17 j), waarvan één reeds met een baby van een maand en één met een verstandelijke beperking trekken van nachtopvang naar nachtopvang, van inloopcentrum naar inloopcentrum,... De vader is soms wel, soms niet in beeld.

De kinderen geven aan dit beu te zijn, een vaste plek te willen, naar school te willen. De baby krijgt borstvoeding, maar de familie leeft van voedselpakketten; de jonge mama heeft onvoldoende melk.

Een consult bij het Comité voor Bijzondere Jeugdzorg levert niets op, cliëntoverleg leidt tot opname in de Schelp en Klemenswerk en een taakverdeling tussen het Transithuis en het JAC.

Laatavond openbaar vervoer

Mensen die laat moeten werken (bvb. in ploegen) hebben het na 22u niet gemakkelijk om openbaar vervoer te vinden die in de buurt van hun huis komt.

Er bestaat weinig aanbod na 22u en de aansluitingen tussen bussen en trams is gebrekkig. Mensen moeten dan een deel van de weg met de fiets doen. Dit is vooral in de winter vervelend.

Het wordt erger wanneer we merken dat mensen niet op een jobaanbod kunnen ingaan, omdat er geen toereikend openbaar vervoer is.

Het systeem van nachtbusen is weinig gekend en ook niet echt toereikend. In het licht van het recente nieuws over het nachtvervoer dat zal worden afgeschaft in Gent, vinden wij dit geen goede evolutie.

Ons Clubhuis

Het is in de praktijk geregeld moeilijk voor organisaties om een clubhuis voor senioren te huren en gebruiken, niettegenstaande de Stad Gent het gebruik van stadsinfrastructuur door derden promoot.

De plaatselijke verantwoordelijken van de clubhuizen maken het vaak moeilijk om de infrastructuur door derden te laten gebruiken.

Klik op onze website voor meer informatie

Internet is een enorme sprong vooruit in de algemene ontsluiting van informatie. We merken wel dat heel snel steeds meer informatie niet meer op papier verschijnt. Steeds vaker lezen we op folders de vermelding “*kijk op onze website voor meer informatie*”.

Vooreerst heeft een kwetsbare groep nog steeds geen (toegang tot) internet en dus geen info. Vervolgens blijft het kunnen begrijpen, hanteren, opzoeken van informatie een tweede drempel. Tenslotte is het voor een groep mensen niet mogelijk om allerlei info en documenten bij de overheid op te vragen via webapplicatie (hoe gebruiksvriendelijk het e-loket waar je enkel een id-lezer of federaal token voor nodig hebt, is)

Begrijpbare informatie, laagdrempelige ondersteuning en eerstelijns hulp blijft hier nodig.

BESLUIT

Twee thema's kwamen in deze signalenbundel opvallend sterk naar boven:

Het gebrek aan betaalbare kwaliteitsvolle huisvesting heeft gevolgen op verschillende domeinen. We hebben het gevoel dat, de vele waardevolle inspanningen ten spijt, de structurele problemen niet aangepakt geraken.

Meer huurders blijven in hun slechte woningen en durven dit niet te melden. Ze weten dat er geen alternatief is, wanneer ze uit huis gezet worden in het kader van een onbewoonbaarverklaring. Malafide eigenaars voelen de tekorten ook aan en misbruiken dit door onrealistische prijzen te vragen. Door een nieuw, wettelijk mechanisme, dat de sociale huurprijzen koppelt aan de private, zullen de sociale huurprijzen door dit gebrek aan aanbod mee verhitten. De discriminatie in de woonmarkt breidt uit.

Het ergste vinden we echter dat er in Gent kinderdakloosheid kan bestaan. Dit kunnen we als hulpverleners, alle rationalisering ten spijt, niet aanvaarden. We vinden dit een schandvlek op het blazoen van een creatieve en warme stad als Gent.

De druk op hulpverlening en de hulpverlener stijgt.

De groeiende fixatie op kwantificeerbaarheid en outputquota – vooral van hogere overheden – staat in schril contrast met het gebrek aan aanbod. Er zijn bijna zo goed als overal wachtlijsten (jeugdzorg, geestelijke gezondheidszorg, sociale huisvesting, gehandicaptenzorg, ...) en de wachttijd is soms zo lang dat hulpverleners het steeds moeilijker hebben om cliënten nog perspectief te bieden. Steeds vaker vinden hulpverleners dat ze niet meer geloofwaardig kunnen werken.

Behandeling vertaalt zich steeds vaker in specifieke programma's met meetbare doelen voor afgelijnde groepen mensen die aan specifieke criteria moeten voldoen. Wie hier niet in past valt steeds vaker uit de boot. “Maatwerk” en “afstemming op het tempo van de cliënt” zijn meer dan ooit theoretische concepten.

Opgezweept door deze trend, zien we dat organisaties in een soort “hulp-overlevings-modus” terecht komen: hierbij wordt de uitsluiting van de cliënten vakkundig gerationaliseerd (“tja, de wachtlijsten”, “persoon past niet in de ons opgelegde criteria”, “we zouden wel willen, maar kunnen dit niet doen, want we worden er niet voor gesubsidieerd”) of zien we een aantal bizarre “oplossingsstrategieën” zoals garanties vragen aan doorverwijzers om, als de hulp niet lukt, de cliënt terug te kunnen sturen.

We willen in deze signalenbundel de cliënt en de hulpverlener centraal plaatsen. De cliënt omdat hij of zij steeds wanhopiger wordt; de hulpverlener omdat hij of zij steeds vaker moedeloos en gefrustreerd achterblijft.

We vragen aandacht voor deze trends, maar ook voor alle signalen die in de bundel opgenomen zijn. We hopen op samenwerking naar aanleiding van deze signalen om zo het welzijn van de burgers en hulpverleners te verhogen.

BIJLAGE 1: Artikel VVSG lokaal

bestuurskracht sociaal beleid

Gebundeld signaleren geeft krachtige impulsen

Cijfers zeggen veel maar ze geven enkel zicht op wat ze meten. Waar kunnen beleidsmakers, mandatarissen en leidinggevendenden kwalitatieve gegevens halen? In Gent bundelen medewerkers van sociale organisaties, OCMW en stad de signalen betreffende lokaal sociaal beleid die ze in het veld opvangen. Ze delen ze gezamenlijk aan management en beleid mee.

TEKST KRIS DE VOS

De tijd dat politici en directeurs van sociale organisaties hun beleidskeuzes op de krantenkoppen baseerden, ligt gelukkig ver achter ons. De voorbije jaren ondersteunde Vlaanderen beleidsmakers sterk in een stevige wetenschappelijke onderbouw met lokale statistieken en de stadsmonitor. In Gent levert ook de dienst ABIS toegepaste cijfers die zeer nuttig zijn voor het lokaal beleid. Maar cijfers geven enkel een zicht op wat ze (kunnen) meten. Het gevaar bestaat dan dat (nog) niet gekwantificeerde problemen niet in de beleidskeuzes voorkomen. Of anders kan dit ertoe leiden dat een maatschappelijk probleem pas *bestaat* als het met cijfers aangetoond kan worden.

Een systematische verzameling van kwalitatieve signalen vormt dan een bruikbare aanvulling op de statistieken. Het kan analyses uit cijfers bevestigen vanuit de praktijk en inzichten bijbrengen die tot dan uit het vizier bleven. Een evenwichtig beleid is dus gebaseerd op kwantitatieve én kwalitatieve

input. Maar waar moeten beleidsmakers, mandatarissen en leidinggevendenden die kwalitatieve gegevens dan vandaan halen? En hoe kunnen ze de kwaliteit en het draagvlak daarvan beoordelen?

Lokaal sociaal beleid signaleert samen

Sinds 2004 werkt de Cel lokaal sociaal beleid Gent op verschillende domeinen aan meer samenwerking tussen stad, OCMW en derden. Signaleren werd vanaf 2007 een werkgroep in het netwerk.

Knelpunten signaleren aan het beleid is vaak een kernopdracht van sociale organisaties. Hulpverleners zien hier ook het belang van in, maar uit tijdsgebrek gaat hun aandacht vooral naar de hulpverlening. Nochtans zijn zij goed geplaatst om structurele knelpunten en problemen op te merken en te signaleren. Ze vernemen problemen rechtstreeks van de betrokkenen of ondervinden ze zelf.

Zes stappen tot gebundeld signaleren

1 Wat is een signaal?

Een signaal is een probleem dat in contacten met cliënten of sectoren geregeld terugkomt en dat een structurele, beleidsmatige behandeling of oplossing vergt. Een signaal is geen melding (eenmalig en neutraal), klacht (eenmalig en negatief) of hulpvraag (cliëntgebonden). Een klacht of melding kan wel resulteren in een signaal, bijvoorbeeld wanneer ze meermaals voorkomt.

2 Input genereren

De partners maken dat iedereen in de organisatie weet wat een signaal is. Ze zorgen ook voor een lichte procedure. Elke

organisatie kiest een eigen procedure: bij een andere organisatiecultuur heb je een andere signalenprocedure nodig. Verder moet de organisatie een signaencoördinator aanduiden en gekend maken in de organisatie.

3 Registreren

De partners registreren de signalen op een bruikbare manier. In Gent konden we gelukkig voortbouwen op een accessbestand van de CAW's. Dit is vooral belangrijk om relaties tussen signalen te leggen. Zo kun je achteraf gemakkelijker op thema's en/of doelgroepen zoeken.

4 Bundelen

Alle signalen van de individuele partners worden tijdens de bundelingsdagen letterlijk één per één toegelicht en besproken. Hierbij zijn alle partners aanwezig. We stellen bij elk signaal een aantal vragen:

- Is het signaal duidelijk en ondubbelzinnig? Begrijpt iedereen het (zelfde)?
- Is het signaal door iedereen herkend/gedeeld?
- Is het juist geformuleerd (scherp, ondubbelzinnig, neutraal, geen organisaties)?

Dit is een arbeidsintensieve maar essentiële stap. Na de bundeling verdwijnen immers de organisatienamen van de

Met de werkgroep stelden we een aantal redenen vast waarom kwalitatief materiaal verzamelen zo vaak een probleem is. Te weinig organisaties hebben interne procedures om signalen te capteren en te verzamelen. Veel veldwerkers weten eigenlijk gewoon niet waar naartoe met hun signaal. Bovendien maakt het gebrek aan intersectorale toetsing dat signalen zelden voorbij de eigen organisatie of sector geraken. Het gewicht van een signaal wordt dan vaak subjectief gemeten aan de hand van de organisatie of de persoon die het communiceert. Daarnaast is er te weinig communicatie over de signalen. Als organisaties al met communicatie bezig zijn, geraakt dit veelal niet voorbij de lijstjes signalen in het jaar- of werkingsverslag. Maar ook de afwezigheid van feedback aan de signaalgevers fruikt snel de motivatie bij veldwerkers, ze redeneren dat 'ze' er toch niets mee doen.

Daarom werkte de werkgroep zes stappen uit om tot een goede signaleerstrategie te komen (zie kaderstukje *Aan de slag*). Er bestaat weinig literatuur of praktijk over dit onderwerp. Maar we verfijnen en verbeteren onze methodiek jaar na jaar. Gebundeld signaleren is sinds dit jaar ook een strategisch speerpunt geworden in het Gentse lokaal sociaal beleid.

Gebundelde signalen en krachtige beleidsparticipatie

Om de respons op onze signalen in cijfers uit te drukken, is het te vroeg. Wel valt op dat organisaties dit document meenemen naar sector(en)overleg of interne beleidsplanning. In die zin hebben we iets aan de hoger beschreven knelpunten omtrent signalen. De jaarlijkse bundel met het feedbackrapport, samen met het intersectorale bundelingsproces en de brede communicatie, kan alleen maar de kansen op actie vergroten.

In 2012 willen we neutrale externe experts aan onze bundelingsstaf vragen. Dit zal de inhoudelijke kwaliteit van de signalen nog verbeteren. We willen ook samenwerken met de mensen van de statistiek. Welke signalen kunnen zij met cijfers

De Gentse signaalorganisaties

In 2010 waren de Gentse signaalorganisaties CAW Artevelde, CAW Visserij, Intercultureel Netwerk Gent, vzw Jong, Samenlevingsopbouw Gent, Gezondheidsdienst Stad Gent, Dienst Straathoekwerk Stad Gent, Wijkgezondheidscentrum De Sleep en Welzijnsoverleg Regio Gent. Organisaties die in 2011 toetreden: OCMW Gent, de Gentse KRASdiensten (Armoede) en nog enkele stadsdiensten.

versterken? Ten slotte werken we aan een online-applicatie van de signaaldatabase om sneller te verzamelen en feedback te geven. Laat dit duidelijk zijn: een signalenbundel is geen to-do-lijst aan het adres van één overheid, organisatie of sector. Het is de intersectorale deler van knelpunten die in de praktijk van veldwerkers gerezen zijn. Op die manier participeert de basiswerker aan het beleid, niet alleen met cijfers, maar door signalen. Een signalenbundel formuleert knelpunten zo eenduidig mogelijk, zonder een *opdracht tot of voorstel van oplossing*. Oplossingen hangen immers af van keuzes van organisaties, lokale dynamieken, plotse mogelijkheden of middelen en vormen een heel ander debat. Zelfs binnen de werkgroep signalen, waar we het draagvlak over problemen creëren, zouden we niet altijd overeenstemming vinden over de oplossingen.

Dit soort participatie vergt wel durf van een lokale overheid. De Gentse lokale openbare besturen gaven het een serieuze kans door een open visie op lokaal sociaal beleid en door te investeren in brede netwerken met de lokale betrokkenen. ■

Kris De Vos is stafmedewerker lokaal sociaal beleid Gent, welzijnsoverleg regio Gent vzw

📄 lokaalsociaalbeleidgent.be, knop publicaties, signalenbundel 2010

overgebleven signalen. Ze worden dan signalen van iedereen en krijgen hun plaats in de signalenbundel. Belangrijk detail: iedere organisatie geeft formeel akkoord voor publicatie.

5 Gezamenlijke communicatie

Vervolgens maken we de signalenbundel intensief bekend: per mail, per post en door de bundel voor te stellen op allerhande platforms. Zo gingen wij spreken binnen de partnerorganisaties, sectorale koepels, LSB-overlegfora, het stafteam van het OCMW, het managementteam van de stad, de algemene vergadering van de

Gentse armoedeverenigingen, de Gentse Gezondheidsraad... Daarnaast sturen we de bundel ook specifiek naar organisaties die in bepaalde signalen betrokken partij zijn (VVSG, Fedasil, POD Maatschappelijke Integratie, Ombudsdiensten, Eandis...).

Een goed georganiseerde communicatie van duidelijk gepresenteerde, intersectoraal gedragen signalen zal de kans op actie vergroten. Organisaties lezen in de bundel namelijk signalen waarvan al minstens negen organisaties vinden dat ze een oplossing vragen.

6 Feedback

Bij iedere signalenbundel hoort ook een luik feedback over de signalen van het vorige jaar. Dit rapport geeft kort de eventuele voortgang omtrent bepaalde signalen weer. Dit is zeer belangrijk voor organisaties en sectoren. Zo kunnen zij doorgeven dat ze aan signalen werken. Maar minstens zo belangrijk is dat de oorspronkelijke signaalgevers merken dat er iets gebeurt met hun signaal. Het versterkt de motivatie van de signaalgever om te blijven signaleren. De opvolging van de signalen is dus zeer intensief maar wel essentieel. Dit vergt een actieve houding van de signaleencoördinatoren in de partnerorganisaties.

BIJLAGE 3: Onduidelijke facturatie

AFREKI

INDUSTRIEWEG 21
2630 AARTSELAAR
TEL: 03 830 59 00
FAX: 03 830 59 03

Datum : 26/01/2011

ista

PERIODE : 01/07/2008 - 30/06/2009

Gebouw 41774 41777 2630 AARTSELAAR		
Bewoner		
APPARTEMENT	Naam :	Ref.:

Detail verbruik

Type	Teller		Ruimte	Sch.	Opp/ Cel/ Wde	INDEX			Opmerk.	Verbruik
	Nr					Oude	Opname	Control		
BITUBES	6761		BADKAM		1,25	0	2,50			3,1250
BITUBES	2010		KAMER		2,85	0	1,00			2,8500
BITUBES	6930		KAMER		2,47	0	1,50			3,7050
BITUBES	1764		LIVING		5,88	0	8,00			47,0400
BITUBES	6598		KEUKEN		3,68	0	2,00			7,3600
Totaal teller										84,0800
INTEGRATOR			INT			0	0			0
Totaal teller										0
W.WATER			BADKAM			2.440,00	2.548,00			108,0000
Totaal teller (HL)										108,0000

Kosten type	Gebouw			Appartement	
	Bedrag	Eenheden	Eenh. prijs	Eenheden	Bedrag
VERWARMINGSKOSTEN	60.881,88	10.856,4150	5,60789911	64,0800	359,35
VERWARMING VAN HET WATER		15.603,0000		108,0000	
KOUD WATER (Warm+Koud)	5.773,11	15.603,0000	0,37000000	108,0000	39,96
DIVERSE KOSTEN	59.211,80				546,66
DIVERS : FAKT OPNAME Warmtemeters		579,0000		5,0000	
DIVERS : FAKT OPNAME Warmwatertellers		108,0000		1,0000	
DIVERS : FAKT OPNAME INTEGRATEURS		108,0000		1,0000	
VOORSCHOT	-93.875,43				-644,28

Totaal kosten	945,97
Totaal voorschot	-644,28
SALDO	301,69

FEEDBACK RAPPORT 2010

Wat gebeurde er met de signalen van 2010? Hierna rapporteren we, voor zover we het zelf weten, wat er met het gesignaleerde materiaal gebeurde (of niet gebeurde). We willen hier aantonen dat de signalegevers mogen verwachten dat er iets gebeurt met hun inspanningen.

We hebben de indruk dat de signalenbundel 2010 zich via mail een heel stuk vlotter verspreidde dan die van 2009. We hebben hier dan ook meer aandacht aan besteed. We hebben voor de editie 2009 ook heel wat gepersonaliseerde berichten uitgestuurd en dit gaf ook meer concrete reacties. We nemen er hieronder een paar op.

Tenslotte werd de 2009 bundel op heel wat tafels voorgesteld: de Gentse Gezondheidsraad, het directieteam van het departement Bevolking en Welzijn van Stad Gent, de raad van bestuur van Welzijnsoverleg Regio Gent, het managementteam van Stad Gent, het LSB forum Kritisch Inkomen, het Lokaal overleg preventie en veiligheid, het overleg van de Gentse Wijkgezondheidscentra, de algemene vergadering van de Gentse Krasdiensten, ...

Uiteraard weten we niet van elk signaal wat er mee gebeurde. Nog minder kunnen we soms de link tussen onze publicatie en de vooruitgang rond een bepaald probleem aantonen. Maar dat er van alles mee gebeurde en dat er soms een link is, is ons overduidelijk uit de vele kleine reacties die we doorheen het jaar van mensen en organisaties kregen.

Reactie van VVSG

VVSG vindt het Gentse proces en product interessant: “Het team sociaal beleid vond dit een boeiend document en wij denken dat het de moeite loont om ook andere besturen op de hoogte te stellen van de achtergrond van deze oefening. Wat ons bijzonder interessant lijkt als focus is de methodiek waarlangs dit tot stand kwam, wie eraan meewerkte, wie de prioritaire doelgroep is.”

Reactie van POD M.I.

Dhr. Julien Van Geertsom, voorzitter van de Programmatorische Overheidsdienst Maatschappelijke Integratie, stuurde ons volgende reactie: “Ik heb jullie signalen aandachtig doorgenomen en daar zit zeker inspiratie in voor wetgevend werk. Ik maak dat over aan onze diensten, en zodra we een nieuwe regering hebben zie ik wel mogelijkheden om jullie signalen te gebruiken (bvb in een nieuw federaal plan armoedebestrijding of een Help desk Roma waar we aan willen werken).”

Reactie van de Gentse Gezondheidsraad

Professor Dr. Jan De Maeseneer, Voorzitter van de Gentse Gezondheidsraad: “Ik denk dat de signalenbundel bijzonder veel relevante informatie bevat, en een uitstekend instrument is voor terugkoppeling naar diegenen die verantwoordelijk zijn voor de agendabepaling voor het wetenschappelijk onderzoek in het Gentse.”

Over de bereikbaarheid van de Zelfmoordlijn

Op basis van het signaal rond de zelfmoordlijn in de signalenbundel 2010 nam de directeur (Griekie Forceville) van de zelfmoordlijn zelf contact op met ons om dit signaal te bespreken. Zij en een medewerker hebben op de signalenwerkgroep hun werking toegelicht. Daarnaast gaf zij volgende feedback op het signaal: “Het signaal in de signalenbundel komt wellicht voort uit een moment van overschakeling van systeem bij de zelfmoordlijn waardoor zij even kampten met een technische storing. De zelfmoordlijn is 24u op 24u en 7 dagen op 7 gratis en bereikbaar in alle anonimiteit. Als iemand aan de telefoon is (een telefoongesprek duurt toch gemiddeld zeker een uur) kom je op het antwoordapparaat terecht dat doorverwijst naar de noodnummers 100, 112 en tele-onthaal 106. Zij hebben steeds een bezetting van minimum 1 persoon. In drukke tijden kunnen zij met 4 mensen de lijn bemannen. Uiteraard blijven ook zij steeds naar vrijwilligers zoeken en deze mensen opleiden. Hoe dan ook verzekeren ze een 24u op 24u permanentie.”

Om tegemoet te komen aan het tekort aan vrijwilligers, bood de Gezondheidsdienst haar lokalen aan om een opleiding te organiseren voor vrijwilligers.

Co-ouderschap is geen drempel meer voor een sociale woning

Ouders met kinderen in een co-ouderschapregeling hebben voortaan evenveel recht op een sociale woning, ongeacht bij wie de kinderen zijn gedomicilieerd. Voortaan zullen kinderen in co-ouderschap voor beide partners volwaardig meetellen bij de toewijzing van een sociale woning, ongeacht of ze bij hun vader of hun moeder gedomicilieerd zijn. Daarnaast zal er bij de toewijzing van sociale huurwoningen absolute voorrang gaan naar jongeren die begeleid zelfstandig wonen of ontvoegd zijn door de vrederechter²⁶.

26 Persmededeling van Vlaams minister van Wonen Freya Van den Bossche – 15 juli 2011

CONTACTGEGEVENS

- CAW Artevelde en Visserij Brigitte Laceur – Kwaliteitscoördinator
09 265 04 59 – brigitte.laceur@cawsgenteeklo.be
- De Sloep Lieve De Bosscher – Coördinator
09 234 38 58 – lieve@desloep.be
- Gezondheidsdienst Gent Leen Van Zele – Adjunct van de directie
09 235 22 54 – leen.vanzele@gent.be
- Intercultureel Netwerk Gent Désirée Derksen – Beleidsmedewerker Kwaliteitszorg
09 224 17 18 - desiree.derksen@ingent.be
- Jong Kadir Vardar - Stafmedewerker
0475 43 75 06 - kadir.vardar@vzwjong.be
- Kras Gent Ria Roosens - Coördinator
0486 73 99 75 – krasgent@telenet.be
- OCMW Gent Joris Beaumon – Stafmedewerker
09 226 91 33 – joris.beaumon@ocmwgent.be
- Samenlevingsopbouw Gent Ann-Sophie Hofman – Beleidsmedewerker
09 223 95 15
ann-sophie.hofman@samenlevingsopbouw.be
- Gentse Dienst Straathoekwerk Tijl Meheus – Teamcoach
09 268 21 50 – tijl.meheus@gent.be
- Welzijnsoverleg Regio Gent Kris De Vos – Stafmedewerker
0495 70 99 49 – secretariaat@wrg.be
- Wijkgezondheidscentra Gent Betty Johnson - Coördinator
09 223 77 96 - betty.johnson@wgcdesleep.be

DANK

Ons oprechte dank aan iedereen die meewerkte aan deze Signalenbundel.

Voor heel wat signalen deden we extra navraag bij experts: VVSG, AROHM, Huurdersbond, VOB, OCMW Gent, SVK Gent, Stad Gent, ODICE, ROPPOV, ...).

Eric Dirikx van Stad Gent om ondersteunende cijfers bij bepaalde signalen te willen zoeken en vinden.

Johan Van Driessche van Juract Advocaten om het hoofdstuk juridische signalen te willen nalezen en redigeren.

CONTACT BIJ DE CEL LSB GENT

Kris De Vos
Stafmedewerker bij WRG
Martelaarslaan 204B, 9000 Gent
T: 09 225 91 33
M: kris.de.vos@wrg.be

Rebecca Tournicourt
Projectmedewerker Signalen bij WRG
Martelaarslaan 204B, 9000 Gent
T: 09 225 91 33
M: secretariaat@wrg.be

www.lokaalsociaalbeleidgent.be/signalen

www.artevelde.be
www.cawvisserij.be
www.desloep.be
www.gent.be
www.ingent.be
www.krasgent.be
www.ocmwgent.be
www.samenlevingsopbouwgent.be
www.vzwjong.be
www.wrg.be
www.wgcbotermarkt.be
www.wgcbrugsepoort.be
www.wgcdekaai.be
www.wgcdesleep.be

www.lokaalsociaalbeleidgent.be

